

Aan Provinciale Staten

ONDERWERP	Samenwerkingsconvenant Kansen voor West 2021-2027 en openstellingsprogrammering 2022	TELEFOONNUMMER	+31651716930
		E-MAILADRES	alexander.hulshof@provincie- utrecht.nl
		DOMEIN/OPGAVE	SLO
DATUM	05-04-2022	TEAM	ECO
DOCUMENTNUMMER	UTSP-852987353-8137	PORTEFEUILLEHOUDER	Strijk
VAN	Alexander Hulshof		
NUMMER PS	PS2022BEM40		
COMMISSIE	BEM		
BIJLAGEN	1. Samenwerkingsconvenant Kansen voor West 2021-2027 2. Openstellingsprogrammering 2022		

Geachte dames en heren,

Essentie / samenvatting:

Om gebruik te kunnen maken van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) werken sinds 2006 de provincies Noord-Holland, Zuid-Holland, Flevoland en Utrecht en de gemeenten Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht samen in het samenwerkingsverband Kansen voor West. De afspraken tussen de partners voor Kansen voor West III voor de periode 2021-2027 worden vastgelegd in een samenwerkingsconvenant. Hierin zijn de afspraken vastgelegd over de verdeling van EFRO-middelen, de rijkscofinanciering en de onderlinge samenwerking.

Het Kansen voor West III programma start op 1 juni 2022. De nieuwe EFRO-middelen worden ingezet ten bate van initiatieven, projecten en programma's op het gebied van innovatie, klimaat en duurzame stedelijke ontwikkeling. In samenwerking met de gemeente Utrecht is een openstellingsstrategie voor 2022 opgesteld. We hebben besloten tot een algemene openstelling op de prioriteit Innovatie per 1 juni 2022 van € 5 miljoen en een openstelling in het najaar van 2022 van € 7 miljoen op de prioriteit Klimaat voor het bevorderen van de energie-efficiëntie in de bebouwde omgeving, de ontwikkeling van slimme energiesystemen, grids en opslag en het bevorderen van de transitie naar een circulaire economie.

Inleiding:

Het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) is bedoeld om de belangrijkste economische onevenwichtigheden tussen de Europese regio's terug te dringen. Voor een meer ontwikkelde regio als Nederland richt het fonds zich op het versterken van de regionale concurrentiekracht en het vergroten van de werkgelegenheid. Binnen Nederland is het programma in vier landsdelen verdeeld: Noord, Oost, Zuid en West, waarbij in West intensief wordt samengewerkt tussen de provincies Noord-Holland, Zuid-Holland, Flevoland en

Utrecht en de vier grote steden Amsterdam, Den Haag, Rotterdam (tevens Management Autoriteit; MA) en Utrecht. Deze samenwerking is gestart met een gezamenlijk programma Kansen voor West I 2007-2013, heeft zijn vervolg gekregen met het huidige lopende Operationeel Programma Kansen voor West II 2014-2020 en wordt voortgezet met het Operationeel Programma Kansen voor West III 2021-2027 dat deze zomer, na een intensieve voorbereiding van drie jaar, van start zal gaan.

Operationeel Programma III 2021-2027

Het Operationeel Programma (door ons vastgesteld op 26 oktober 2021 en middels statenbrief van 26 oktober 2021 aan u medegedeeld) beschrijft de inhoudelijke invulling van West-Nederland ten aanzien van EFRO, op basis waarvan de beschikbare EFRO-gelden van de Europese Commissie zullen worden toegekend. Met het Operationeel Programma zal worden ingezet op de prioriteiten Innovatie, Klimaat en Duurzame stedelijke ontwikkeling. De prioriteit Duurzame stedelijke ontwikkeling is specifiek gericht op Geïntegreerde Territoriale Investerings (GTI)-gebieden in de vier steden (G4) en daarmee geen directe prioriteit voor de provincie Utrecht.

Met het Kansen voor West III programma komt een EFRO-budget van ruim € 200 miljoen beschikbaar voor West. Tevens zal het rijk een rijkscofinanciering van ruim € 37 miljoen beschikbaar stellen. 55% van het beschikbare budget zal worden ingezet voor de prioriteit Innovatie, 30% voor de prioriteit Klimaat en 15% voor de prioriteit Duurzame stedelijke ontwikkeling. Het Kansen voor West III programma zal op 1 juni 2022 starten.

Voor de regio Utrecht houdt dit in dat voor de provincie € 11.366.775 voor de prioriteit Innovatie (regionaal) en € 4.871.475 voor de prioriteit Klimaat (regionaal) beschikbaar komt, terwijl de stad Utrecht de beschikking krijgt over € 4.535.434 voor de prioriteit Innovatie (regionaal), € 1.943.757 voor de prioriteit Klimaat (regionaal), € 2.092.779 voor de prioriteit Klimaat (stedelijk) en € 4.386.413 voor de prioriteit mismatch (stedelijk). Overigens dient de stad Utrecht de regionale gelden in afstemming met de provincie in te zetten. Daarnaast stelt ook EZK rijkscofinanciering ter beschikking.

Samenwerkingsconvenant Kansen voor West 2021-2027

De afspraken tussen de samenwerkingspartners, die ten grondslag liggen aan het vastgestelde Operationeel Programma zijn in een samenwerkingsconvenant vastgelegd en door ons vastgesteld. Dit betreffen met name afspraken over de samenwerking, de verdeling van EFRO-gelden, de hoogte van de Rijkscofinanciering en de Technische Bijstand (uitvoeringskosten). Het samenwerkingsconvenant bouwt voort op de bestaande afspraken tussen de partners in Kansen voor West. Deze afspraken liggen ook ten grondslag aan het reeds vastgestelde Operationeel Programma 2021-2027. Met de vaststelling (en ondertekening) van het samenwerkingsconvenant worden deze afspraken officieel bekrachtigd.

Gerichte openstellingen

Ieder jaar zullen er twee mogelijke openstellingsmomenten worden gehanteerd (voor- en najaar), waarbij het aan de specifieke partner is of men daar op dat moment gebruik van wil maken. De afspraak is dat bij de start van ieder kalenderjaar de partners bij de MA aangeven of en zo ja welke openstelling(en) zij wensen te doen in dat jaar. De partners hebben verder afgesproken om uiterlijk in 2025 het gehele budget een keer opengesteld te hebben.

Gezamenlijk budget provincie en stad Utrecht regionaal

In de afgelopen maanden is met name vanuit de beleidsvelden economie en energietransitie samen met regionale partners (onder andere stad Utrecht, ROM, Amersfoort, UU, HU) gekeken naar gewenste openstellingen voor de regio Utrecht. Daarbij is gebleken dat het voor de hand ligt, gezien de relatief beperkte beschikbare budgetten en dezelfde beleidsdoelen, dat provincie en stad Utrecht wederom hun regionale budgetten voor de prioriteiten Innovatie en Klimaat bundelen en hiertoe gemeenschappelijke openstellingen doen. Deze werkwijze is reeds ingezet bij het programma REACT-EU.

Openstelling Innovatie

De prioriteit Innovatie is gericht op de versterking van de onderzoeks- en innovatiecapaciteit en invoering van geavanceerde technologieën bij het MKB. Hierbij is nog inzet nodig op de proof- of conceptfase van innovatie en de verdere valorisatie in latere fases richting marktintroductie als ook het wegnemen van belemmeringen voor brede

implementatie in de latere innovatiefases. Aandachtpunten zijn het op elkaar aan laten sluiten van ecosystemen, verdere digitalisering en inzet van sleuteltechnologieën.

We hebben besloten tot de volgende openstellingsstrategie op Innovatie voor 2022:

Prioriteit	Openstelling	Subsidie-plafond € M	Openings- datum	Sluitings- datum	Maximum € M subsidie per aanvraag	FCFS/ tender?
1.1.1	Projectsubsidies Innovatie consortia breed (passend binnen REA)	5	1-6-2022	31-12-2024	1,5	FCFS

De uitgebreide openstellingstekst is in bijlage 2 opgenomen.

Met deze openstelling voor Innovatie wordt direct bij de start van het nieuwe programma op 1 juni 2022 de mogelijkheid geboden aan Utrechtse ondernemers om aanspraak te maken op EFRO-ondersteuning. Innovatieve initiatieven, waar tenminste 1 MKB-er in deelneemt, die voldoen aan de doelstellingen van het Operationeel Programma en passen binnen de Regionale Economische Agenda van onze regio kunnen hiervoor in aanmerking komen. Hierbij is bewust gekozen voor samenwerkingsconsortia en niet voor ondersteuning van individuele bedrijven. Daarvoor zijn in de regio meerdere andere mogelijkheden voorhanden, zoals de MKB Innovatiestimulering Topsectoren (MIT), het POC-fonds en Participatiefonds van de ROM, het programma energietransitie.

Als maximum te ontvangen steun wordt € 1,5 miljoen per aanvraag aangehouden om het mogelijk te maken meerdere initiatieven binnen deze openstelling te kunnen ondersteunen en eventuele kwetsbaarheid en afhankelijkheid van een enkel project te voorkomen in relatie tot de verantwoording richting Europese Commissie. Initiatieven kunnen tot 40% van de totale subsidiabele kosten steun ontvangen; de overige 60% dient men zelf te financieren. Ten aanzien van de openstelling zal het principe van 'first come, first serve' worden gehanteerd, waarbij wel geldt dat op de dag dat het subsidieplafond overvraagd wordt, de onderlinge volgorde van de aanvragen van die dag vastgesteld wordt door middel van loting door een notaris. Bij een dergelijke brede openstelling is het ondoenlijk om bijvoorbeeld een tender te organiseren omdat het dan al snel appels met peren vergelijken wordt in verband met de verschillen tussen aanvragen op inhoud, budget en grootte van samenwerkingsverbanden.

Er is hierbij bewust voor gekozen het beschikbare innovatiebudget slechts gedeeltelijk (ca. 25 %) open te zetten, zodat het restant van het budget op een later tijdstip, vanaf 2023, mogelijk specifiek opengesteld kan worden. Vanuit de regio is hierbij aangegeven een sterke voorkeur te hebben om dan gericht op de regionale ecosystemen (o.m. Health en Life Sciences, Digital Media en Earth Valley) aan te haken.

In onderstaande tabel wordt een doorkijk gegeven voor de prioriteit Innovatie voor de langere termijn.

Prioriteit	Openstelling	Subsidie -plafond € M	Openings- datum	Sluitings- datum	Maximum € M subsidie per aanvraag	FCFS/ tender?
1.1.1	Projectsubsidies consortia gericht op 2 of 3 specifieke ecosystemen/ thema's/ maatschappelijke opgaven.	5,7	1-4-2023	30-6-2025	1,5	tender
1.1.2	Vergroting investeringsvermogen: Fondsaanvullingen POC-Fonds, ParticipatieFonds en mogelijk andere fondsen	7	1-10-2023	31-12-2024		FCFS
1.1.3	Voucherregeling(en)	2	1-4-2023	NB	NB	FCFS
	Restant budget € M:	0				

Hierbij is voor 2023/2024 een bijdrage voorzien vanuit Kansen voor West voor in ieder geval het POC- en het Participatiefonds van de ROM vanuit de actielijn 'Vergroting investeringsvermogen'. Verder zal dit jaar onderzocht worden, in het kader van de actielijn 'Versnellen van de implementatie van innovaties', of er één of meerdere voucherregelingen kunnen worden opgezet. Andere partners binnen West hebben hier in het lopende Kansen voor West 2 programma positieve ervaringen mee opgedaan. Bovenstaande is een voorzet, de openstellingen kunnen op basis van nieuwe inzichten wijzigen.

Openstelling Klimaat

Binnen de prioriteit Klimaat zijn meerdere doelstellingen en actielijnen van toepassing. We hebben besloten om op 1 oktober 2022 een openstelling te doen binnen de prioriteit Klimaat, gericht op:

- Bevorderen van de energie-efficiëntie in de bebouwde omgeving;
- Ontwikkelen van slimme energiesystemen, grids en opslag; en
- Bevorderen van de transitie naar een circulaire economie.

Prioriteit	Openstelling	Subsidie-plafond € M	Openings- datum	Sluitings- datum	Maximum € M subsidie per aanvraag	FCFS/ tender?
2.1.2	Energie-efficiëntie gebouwde omgeving - bestaande bouw	7	1-10-22	31-12-2024	1,5	FCFS
2.3.1	Slimme systemen en energie-opslag, inclusief hernieuwbare energieconcepten mits deze tevens bijdragen aan de ontwikkeling van nieuwe energiesystemen.					
2.4.1 en 2.4.2	Circulaire toepassingen: 1. Ontwikkelen en opschalen van reeds in pilot en testopstellingen bewezen circulaire toepassingen volgens het R-model. 2. Investeren in materiaal- of productieproces aanpassingen die leiden tot een hogere mate van recycling, inclusief herwinning van kostbare grondstoffen.					
Restant budget € M:		1,45				

Ook bij deze openstelling wordt ingezet op initiatieven van een samenwerkingsverband, waarin tenminste 1 MKB-er deelneemt en waarbij het maximumbedrag van de totale te ontvangen steun op maximaal € 1,5 miljoen per aanvraag wordt begrensd. Uiteraard moeten verder alle initiatieven ook passen binnen de doelstellingen van het Operationeel Programma en de Regionale Economische Agenda.

Deze openstellingsstrategie houdt vooralsnog wel in dat:

- gezien het relatief geringe budget voor Klimaat en het feit dat er zich betrekkelijk weinig industrie in Utrecht bevindt en het ook geen specifiek beleidsdoel betreft van de regio, niet ingezet wordt op het bevorderen van industriële overgang van fossiele brandstoffen naar niet-fossiele brandstoffen;
- stimulering van hernieuwbare energieconcepten via dit programma alleen ondersteund wordt als dit direct bijdraagt aan de ontwikkeling van nieuwe, slimme energiesystemen.

Met de openstelling van € 7 miljoen zal nog een restant van € 1,45 miljoen voor Klimaat achter de hand worden gehouden dat op een later tijdstip (tot in 2025) kan worden ingezet.

Projectbeoordeling

Alle projectaanvragen worden inhoudelijk beoordeeld door een (voor heel West aangewezen) onafhankelijke deskundigencommissie op de volgende criteria:

- a) de mate waarin deze past binnen de doelstellingen van het Programma;
- b) de mate van innovativiteit;
- c) de kwaliteit van de businesscase;
- d) de kwaliteit van de aanvraag;
- e) de mate waarin deze bijdraagt aan duurzame ontwikkeling.

Ten aanzien van het eerste criteria zal vanuit de regio per aanvraag een voorstel-score aan de deskundigencommissie worden gedaan, waar de commissie alleen gefundeerd van af kan wijken.

Projectaanvragen dienen:

- minimaal 70 punten (van de maximaal 100 punten te verkrijgen) te behalen om voor ondersteuning in aanmerking te komen én
- de score per criterium dient minimaal 50% is van het maximaal te behalen punten voor dat criterium te zijn.

Hiermee wordt bereikt dat alleen kwalitatief goede projecten worden ondersteund. De ervaring leert dat > 50% van de aanvragen deze ondergrens niet halen.

Vervolgprocedure / voortgang:

Wij hebben het samenwerkingsconvenant vastgesteld, maar ondertekening zal pas plaatsvinden nadat het Operationeel Programma daadwerkelijk door de Europese Commissie is goedgekeurd. Dit wordt eind mei 2022 verwacht.

De openstellingen voor 2022 zullen qua uitgangspunten niet meer wijzigen, maar moeten mogelijk nog wel tekstueel worden aangepast in het kader van de afstemming van de openstellingen tussen de partners van Kansen voor West. De gedeputeerde Economie is gemandateerd om deze wijzigingen door te voeren. De MA verzorgt de publicatie van de openstellingen voor alle partners.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen